

tíðindablaðið

sosialurinn

Útgevri: P/f Sosialurinn
 Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller
 Fyrirtaksstjóri: Krisjan Dahl
 Blaðfólk: Hogni Djurhuus og Randi Jacobsen
 Uppseting: P/f Sosialurinn
 Prent: P/f Pressan 1981

Argjavegur 26,
 3800 Argir.

Postsmoga 76,
 3800 Tórshavn.

Telefon 118 20.

Olja í undirgrundini — hvat so?

Í 1980 JÁTTAÐI undanfarna landsstýri pening til royndarboringar í Vestmanna og í Lopra. Um stutta tíð koma úrslitini av hesum boringum út í bók. Ált bendir á, at bæði olja og gass eru í føroysku undirgrundini.

SOSTATT ER TAÐ í tøkum tíma, at ein loysn fæst í undirgrundarmálinum. Javnaðarflokkurin hevur víst á eina nýggja leið í hesum spurningi. Í heyst fingur sjónarmiðini hjá javnaðarflokkinum undirtøku frá danska javnaðarflokkinum. Loysnin er í stuttum tann, at málseki Føroya undirgrund verður gjørt til føroyskt sermál, soleiðis at avgerðarrætturin í øllum málum, sum viðvíkja undirgrundini, kemur á føroyskar hendur.

FLOKKURIN ER TIL reiðar at gera avtalu við ríkismyndugleikarnar um eina tílka loysn. Ein slík avtala skal sjálvandi tryggja hinum pørtunum í ríkinum ávís framhjárættindi fram um aðrar. Her verður talan um framhjárættindi at fremja iløgur, tá føroyskur peningur ikki rækkur og um at luttaka, tá føroysk orka ikki er til staðar. Hetta vil sjálvandi eisini tryggja hinum pørtunum í ríkinum lut í møguligum ágóða úr undirgrundini.

OLJU- OG GASSINNTØKUR úr undirgrundini høvdu komið væl við, og vildu hesar inntøkur bøtt um ta vánaligu búskaparlígu støðuna, føroyska samfelagið er í. Men í øllum hesumugu vit ansa

væl eftir, at vit ikki leypa á bláman við tí úrsliti, at vit ikki grynna í land aftur. Tí er tað eisini av sera stórum týðningi at avgerðarrætturin liggur hjá okkum sjálvum — hjá heimastýrinum. Fyri at tryggja eina skilagóða loysn í hesum máli er tað neyðugt at vit fáa eitt landsstýri við javnaðarluttøku.

VANDAMÁLINI, SUM stinga seg upp eru fleiri. Vit mugu ansa eftir, at fremmanda ávirkanin og áriníð á føroyska samfelagið ikki gerst ov stórt. Vit mugu eisini ansa eftir, at ein rímlig javnvág verður millum tær verandi vinnugreinirnar og eina komandi oljuvinnu. Fáa vit pening burtur úr undirgrundini, má ein munandi partur nýtast til iløgur í aðrar vinnugreinir, soleiðis at vit ikki leggja í svartasta arbeiðsloysi, tá og um oljukeldurnar eru tómar.

ØLL VITA VIT av royndum í øðrum londum, at har, sum oljuvinnan tekur seg upp, er talan ikki bert um fyriminir, men eisini um vansar. Her hava bretar, hettendingar og norðmenn gjørt sínar royndir. Hesum royndum eiga vit at læra av, og tí er tað av stórum týðningi, at vit seta okkum inn í teirra viðurskiptir, aðrenn vit taka stig til nakað í undirgrundini.

MEN FYRST AV øllumugu vit fáa eina loysn í undirgrundarmálinum. Her vil javnaðarflokkurin leggja alla orku í at loysa málið á skilabesta hátt.

oddagrein

Sjálvgleði og trúverdugheit

Eg var henda dagin lesandi í nýggja blað okkara Suðuroyar-Tíðindi, har eg datt niður á grein, sum hevur viðmerking uppibornað. Hetta kundi eins væl verið gjørt í sama blaði, men mær tykist, at tað nú um dagarnar mest hevur rúmd til greinir frá býráðsvalinum, og alt gott um tað, so eg fari at leita mær aðrar vegir.

Greinskrivarin, eg hugsi um, Er daniel Bjarkhamar, býráðslimur, í Vági. Greinin er av sama format, sum ein javnan hevur sæð tær frá hansara hond í øðrum (flokks)blaði. Hetta, at hann sjálvur ella onkur nevnd, hann situr í, hava fyrireikað ella er komin væl á leið við ella avrikað eitt størmálið fyri og annað eftir.

Tað, hann seinast sigur seg hava drigið upp undir land, er ellisheim, eldraibúðir, barnagarður og vøggustova. Ongan av

hinum býráðslimum hevur ein hoyrt grett um hesi sinsationellu tiltøk, sum tykist mær so ófatiligt, at eg eri farin at ivast í trúverdugheitini hjá hesum persóni.

Eitt annað, ið sermerkir tíðindini frá hesum manni er, at hann ongantíð nevnið pengar ella letur okkum skattaborgarar vita, hvussu mikið hesar herligheitir hansara kosta okkum, og hvussu peningurin er útvegaður. Er tað rætt, og tað er tað tíverri helst, at kommunan fleiri tey seinastu árinu hevur havt eina tunga figgjarstöðu at dragast við, so er tað óhugsandi, at Bjarkhamar bert kann seta slangu í kommunukassan og rinda hvørjum sitt í hondina fyri ellisheim o. s. fr.

Nei, Bjarkhamar, ætlar tú tær mína atkvøðu og fleiri við minari til býráðsvalið, so mást tú í bløðunum nágreiniliga greiða

frá teknisku og ikki minst figgjarligu síðunum av størmálum tínum, um nakar skal taka teg fyri fult, men tú mást bera skjótt at, tí 4. desember nærkast í hvørjum.

Setir tú teg hin vegin ikki færan fyri hesum, tá vil eg mæla øllum vágbingum frá at manna býráðið við tíðindafróðum persónum av hási sorteringini. Tað er ein menniskjarættur at fantasera, hóast eg altið havi hildið, at børnini her skulu hava framhjárættin, tí best klæðir tað hesum aldursbólki, men at ein býráðslimur letur fantasi fáa slíkt tamarhald á sær, at einasta fríingun úr fantasieheiminum eru almennu fjølmiðlarnar, tað skapar iva um kvalifikatiónirnar hjá manni at stýra øðrum.

Vágbingur

Kvinnur og býráð

Tað frekasta, sum higartil er skrivað í agitátiónini til býráðið er komið frá kvinnum, sum bjóða seg fram til býráðsvalið.

Mær dámar illa at leggja upp í valstríð, tá eg sjálv ikki eri uppstillað, men eg eri noydd í hesum færi at gera tað.

Kvinnufelagið gjørdi eitt megnargott arbeiði, tá tað legði fyri við góðari upplýsing til kvinnur — hvørji rættindi tær høvdu í heimi og úti í samfelagnum — og hvørja ábyrgd —

Ein fylgja av hesum var, at nógvar kvinnur fóru at fáa áhuga fyri t. d. politikki. Og tá kvinnufelagið ikki skuldi vera partapolitiskt í sínum virki, var tað heilt náttúrligt, at kvinnur gjørdust limir í ymsum valfeløgum.

Malla Samuelson varð vald á kvinnulista, tí tá ið tíðini var stillað upp í nummarð, og við tað, at so fáar kvinnur vóru limir í politiskum feløgum, var tað sjálvsagt, at flest allar úr kvinnufelagnum atkvøddu fyri henni.

Tíðir og lógir broytast

Vallógin verður so broytt soleiðis, at stillað verður upp í bókstavarað. Fleiri kvinnur eru nú vorðnar

meira politiskt medvitandi — takkað veri m. a. Kvinnufelagnum.

Jona H. Eriksen varð vald á politiskum lista! Tit skriva ikki eitt orð um, hvat hon avrikaði, meðan hon var í býráðnum. Hvi? Var tað tí, at hon var tann einasta, sum visti seg sum ein maður við at mótmæla olju og gasstangunum á Viðanesi? Tá loyvi skuldi endurnýggjast.

Nei, tað vita tit kanska einki um?

Velja kvinnu bert tí hon er kvinna er ov bíligt. Í øllum teim størri plássunum í Føroyum gera tey partapolitiskar listar. Javnaðarflokkurin hevur eisini stillað upp í eitt mannaminni. Aldri hevur tað verið gjørdur munur á, um tú vart maður ella kvinna — hevur tú áhuga og áráði, so hevur Javnaðarflokkurin havt boð eftir tær. Eg meti, at hinir flokkarnir hava havt nakað somu støðu.

At ditta sær til at skriva, at „... burtursæð frá Jonu i tí eina færinum, so hava kvinnurnar bert verið til pynt á hesum listum...“

Eg meti, at kvinnur, sum høvdu ætlað at atkvøða fyri kvinnulistanum, nú venda tykkum bakið vegna henda frekleika, tit her koma fram við alment.

Javnaðarflokkurin eins og aðrir flokkar velja m. a. fólk í nevnd. Sjálv havi verið formaður í Suðurstreymoyar Javnaðarfelag — havi verið blaðstjóri í Sosialinum — havi í knappliga 20 ár sitið í barnavernd (vald úr Javnaðarflokkinum) verið í nevnd Føroya Handilsskúla í 15 ár (vald av landsstýrinum).

Eg havi eisini upplivað at sitið í Tórshavnar býráð (sum eykalimur) og á Føroya Løgtingi (sum eykalimur) o. s. fr.

Tit áttu at kunnað tykkum eitt sindur um politisk viðurskipti, aðrenn tit leggja eftir Javnaðarflokkinum, sum lættliga kann mótprogrva tí, tit frambara.

Eg hugsi neyvan, at Fólksflokkurn setti Hannu Joensen sum pynt á listanum, tá hon varð uppstillað har. Vit mugu bert finna okkum í, at fólk ikki ynksku okkum, tá vit fingur ov fáar atkvøður, ella áttu vit at borið okkara sjónarmið greiðari fram.

Min áheitan á javnaðarfólk er tann sama, sum stóð í brævinum, vit fingur frá valfelag okkara:

Veljið kvinnur á Javnaðarlistanum.

Hanna Lisberg

Sendið
 lesarabrevini
 til Sosialin